

کنش پژوهی (اقدام پژوهی)

چه زمانی در فرآیند تدریس و شغلی خود تغییر ایجاد می کنیم؟

کنش پژوهی

(اقدام پژوهی)

دکتر ابوالفضل بختیاری
عضو هیئت علمی دانشگاه فرهنگیان
با همکاری فاطمه آقاخان

تعریف اقدام پژوهی

اقدام پژوهی در زمره‌ی تحقیقات توصیفی است و به نوعی از تحقیق گفته می‌شود که

توسط خود فرد درگیر در یک مسئله و برای حل یا کاهش آن انجام می‌گیرد

(قاسمی پویا، ۱۳۸۹: ۹)

سید علی اکبر مرتضوی
دکتر روانشناسی
مرکز شهید بهشتی

ویژگی های پژوهش درعمل

شباهت اقدام پژوهی با روش های تحقیق دانشگاهی

نظام مند بودن

پرسش مشخص

اطلاعات مدون

انتقادی بودن

کنترل نظام مند

تولید دانش

بیان مسئله

سید علی اکبر مرتضوی
دکتر روانشناسی
مرکز شهید بهشتی

اثر بخش‌ترین راه برای بروز شدن در آموزش و تدریس پس از دوران دانشگاه فرهنگیان چیست؟

ضرورت و اهمیت اقدام پژوهی

پاسخ‌گویی علمی به مشکلات

ارتقاء سطح حرفه‌ای معلمان

خارج کردن پژوهش از انحصار افراد نخبه

توفیق در اجرای برنامه‌های ارسالی از مرکز

پیوند بین نظریات علمی و فعالیتهای کلاس درس

تقویت روحیه پرسشگری در معلمان و دانش‌آموزان

ایجاد آموزش حین خدمت برای معلمان

ارتقاء موقعیت اجتماعی معلمان

ایجاد خلاقیت و نوآوری

ساختار اقدام پژوهی بر مبنای 9 مقوله اساسی پیکر بندی می شود

1. عنوان پژوهش
2. مقدمه پژوهش
3. بررسی پیشینه
4. جمع آوری اطلاعات (شواهد 1)
5. تحلیل و تفسیر داده ها
6. راه حل ها و اقدامات
7. جمع آوری اطلاعات (شواهد 2)
8. اعتبار و مشروعیت
9. گزارش اقدام پژوهی

سید علی اکبر مرتضوی
دکتر روانشناسی
مرکز شهید بهشتی

سید علی اکبر مرتضوی
دکتر روانشناسی
گروه زیست شناسی مرکز شهید بهشتی

زمینه های که باید از اقدام پژوهی استفاده کرد

زمانی که می خواهید ارزیابی داشته باشید از این که آیا کاری که در حال انجام آن هستید بر یادگیری خودتان و دیگران تأثیر گذار است

ادراک (شامل روابط در محل کار) بهبود بخشد

یادگیری معلم را بهبود بخشید

زمینه های که **نباید** از اقدام پژوهی استفاده کرد

تحقیقات مقایسه ای

تحقیقات علی

تحقیقات رابطه ای

موضوع اقدام پژوهی

عنوان بهتر است **فشرده و کوتاه** باشد
و هدف تحقیق را نشان دهد.

زیباتر است که عنوان با کلماتی مانند: **چگونه توانستم...**
شروع شود و نشان دهنده ی جنبه عملی باشد تا نظری

بررسی رابطه.... ؛
مطالعه ی .....
یا
مقایسه ی ..... ؛

آغاز عنوان با
واژه هایی مانند :

سید علی اکبر مرتضوی
دکتر روانشناسی
مرکز شهید بهشتی

نمی تواند شروع گردد.

آمادگی های لازم پیش از انجام پژوهش

اخلاق در پژوهش

روابط انسانی و مراعات اخلاقی

- حفظ اسرار مربوط به اطلاعات
- حفظ اسرار مربوط به اشخاص
- حفظ اسرار مربوط به مکان ها

رازداری

حفظ حق همکاری نکردن با دیگران

آگاه سازی دیگران

صفحه ی عنوان

نام خانوادگی
پست سازمانی
کد پرسنلی
سمت فعلی
رشته و مدرک تحصیلی
دوره تحصیلی

۱- عنوان تحقیق

۲- مشخصات پژوهشگری یا گروه پژوهشگران

۳- محل یا منطقه ی پژوهش

۴- تاریخ ارائه گزارش

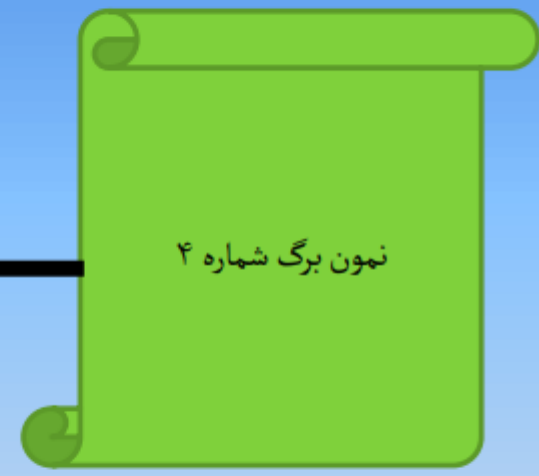
بسمه تعالی
جمهوری اسلامی ایران
اداره کل آموزش و پرورش استان.....
اداره آموزش و پرورش منطقه / شهرستان.....

عنوان اقدام پژوهی:

نام و نام خانوادگی مولف اول مجری اصلی:

نام و نام خانوادگی سایر همکاران اقدام پژوهی:

پست سازمانی:
رشته تحصیلی:
آخرین مدرک تحصیلی:
دوره تحصیلی:
سمت فعلی:
شماره پرسنلی:
سال تحصیلی:

- ۱- افزایش پیشرفت تحصیلی دانش آموزان یک کلاس (پایه...) در درس ... با استفاده از روش ...
- ۲- افزایش توان یادگیری دانش آموزان یک کلاس (پایه...) در درس... با استفاده از روش...
- ۳- افزایش توان یادگیری دانش آموزان یک کلاس (پایه...) در مبحث... با استفاده از روش...
- ۴- کاهش اضطراب دانش آموزان یک کلاس در هنگام امتحان...
- ۵- افزایش پیشرفت تحصیلی یک دانش آموز (پایه...) در درس...
- ۶- افزایش پیشرفت تحصیلی یک دانش آموز (پایه...) در مبحث... در درس...
- ۷- رفع مشکلات درسی یک دانش آموز (پایه...) .....
- ۸- رفع مشکلات درسی دانش آموزان یک کلاس (پایه...) .....

۹- رفع مشکلات یادگیری (عاطفی) یک دانش آموز (پایه...).....

۱۰- افزایش میزان یادگیری دانش آموزان یک کلاس (پایه...) در درس...

۱۱- افزایش رغبت دانش آموزان یک کلاس (پایه...) نسبت به...

۱۲- حل مشکل پرخاشگری (رفتاری) یک دانش آموز (پایه...) با استفاده از...

۱۳- کاهش گرایش دانش آموزان یک کلاس (پایه...) نسبت به ترک تحصیل

۱۴- افزایش ایمان و اعتقادات دینی دانش آموزان کلاس (پایه...) با استفاده از ...

۱۵- افزایش توان مقابله دانش آموزان یک کلاس (پایه...) با تهاجم فرهنگی...

۱۶- افزایش مشارکت اولیای دانش آموزان یک کلاس (پایه...) در همکاری درس با معلم

نام کارورزی	هدف	شیوه	فعالیت های دانشجوی معلم برای تدریس	بیامد	قالب ندوین کار
کارورزی ۱	مهارت یابی در تحلیل موقعیت آموزشی	مشاهده تاملی	مشاهده و تطبیق تدریس معلم راهنما با مباحث نظری، بررسی توانمندی های معلم راهنما در اجرای مهارت های معلمی جستجوی شاخص های اخلاقی حرفه ای	دانشجو معلم با تکیه بر دانش و تجارب زیسته خویش از طریق مشاهده تاملی و روایت کردن موقعیت ها و تعامل با استاد و معلم راهنما مسائل موقعیت آموزشی را شناسایی می کند	گزارش پژوهش روایی
کارورزی ۲	مهارت یابی در شناسایی و ارائه راه حل برای مسائل خاص آموزشی و تربیتی (خرده فعالیت های یاددهی یادگیری) و اجرای محدود برخی راه حل ها	پژوهش در عمل	طراحی، اجرا و ارزشیابی خرده فعالیت های یادگیری (تدریس نیمه مستقل) با تاکید بر فنون و مهارت های معلمی و پایبندی به شاخص های اخلاق حرفه ای	دانشجو معلم با تکیه بر دانش و تجارب زیسته خویش از طریق مشاهده تاملی و روایت کردن موقعیت ها و تعامل با استاد و معلم راهنما، برای مسائل محیط آموزشی، راه حل ارائه کرده و به طور محدود اجرا می کند	گزارش پژوهش روایی
کارورزی ۳	مهارت یابی در ارائه تدریس مبتنی بر ساخت گرای	کنش پژوهی	طراحی، اجرا و ارزشیابی 4 تا 6 تدریس مستقل و تکمیل چرخه خود ارزیابی حرفه ای	دانشجو معلم با تکیه بر دانش و تجارب زیسته خویش از طریق مشاهده تاملی و روایت کردن موقعیت ها، توجه به شاخص های اخلاق حرفه ای و تعامل با استاد و معلم راهنما تدریس آزمایشی و مستقل را طراحی، اجرا و ارزشیابی می کند.	گزارش پژوهش روایی
کارورزی ۴	مهارت یابی در طراحی واحد یادگیری و تدریس مشارکتی	درس پژوهی	طراحی تدریس مشارکتی و اجرای تدریس مستقل و مدیریت کلاس در 45 تا 90 دقیقه و ارزیابی مشارکتی	دانشجو معلم با تکیه بر دانش و تجارب زیسته خویش از طریق مشاهده تاملی و روایت کردن موقعیت ها، تعامل با استاد و معلم راهنما و تاکید بر اخلاق حرفه ای، تدریس خود و هم گروهی ها را طراحی، اجرا و نقد می کند	گزارش پژوهش روایی

تشکر و قدردانی

در این زمینه استفاده از تعاریف بی‌اساس و القاب و عنوان‌های غیر واقعی جایز نیست ، ولی شایسته است از همکاران یا کسانی که در پژوهش ، ما را یاری داده‌اند ، قدردانی گردد.

سید علی اکبر مرتضوی
دکتر روانشناسی
مرکز شهید بهشتی

چکیده

با مطالعه این قسمت از تحقیق تصمیم بگیرید که آیا علاقه‌مند به مطالعه‌ی متن کامل گزارش است یا خیر ، **چکیده قبل از مقدمه قرار می‌گیرد.**

سید علی اکبر مرتضوی
دکتر روانشناسی
مرکز شهید بهشتی

شیوه ی نگارش چکیده

پیشنهاد می شود چکیده در **ده سطر** و تقریباً با **۲۵۰ کلمه** نوشته شود.

در چکیده بهتر است دغدغه و مسئله اساسی پژوهش ، جامعه ، نمونه ، روش ، پرسش ها و نتایج پژوهش ، همراه با اهمیت کلی کار ارائه شوند.

معمولاً چکیده با فونت ریزتر از متن مقاله ذکر شده و در پایان ، کلید واژه ها (**۳ تا ۵** واژه ی اصلی پژوهش) نوشته می شوند.

چکیده ، پس از اتمام گزارش پژوهش نوشته می شود و عمدتاً بر نتایج حاصل از اقدامات پژوهش گر تأکید

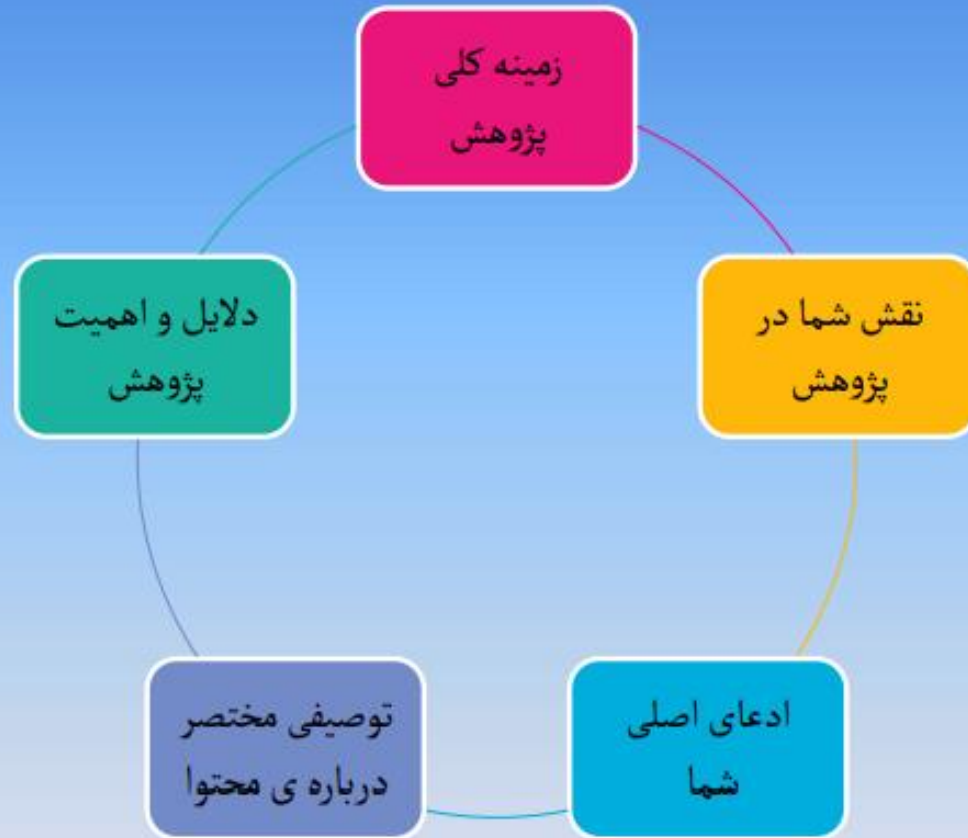
دارد.
سید علی اکبر مرتضوی
دکتر روانشناسی
مرکز شهید بهشتی

نمونه فهرست مطالب

شماره صفحه	عنوان	فهرست مطالب
الف	تشکر و قدردانی	
ب	چکیده	
۱	مقدمه	
۲	توصیف وضعیت موجود (تشخیص مسئله)	
۵	گردآوری اطلاعات (شواهد ۱- تشخیص)	
۷	تجزیه و تحلیل و تفسیر داده‌ها (اطلاعات)	
۸	بررسی راه حل‌های موجود و انتخاب راه جدید (موفق)	
۱۰	اجرای طرح جدید و نظارت بر آن	
۱۴	گردآوری اطلاعات (شواهد ۲- ارزیابی)	
۱۶	ارزیابی تأثیر اقدام جدید و تعیین اعتبار آن	
۱۸	نتیجه‌گیری نهایی و ارائه‌ی پیشنهادها	
۲۰	منابع و مآخذ	
۲۱	پیوست‌ها	

سید علی اکبر مرتضوی
دکتر روانشناسی
مرکز شهید بهشتی

چه مطالبی در مقدمه بایستی نوشته شود؟

سید علی اکبر مرتضوی
دکتر روانشناسی
مرکز شهید بهشتی

شیوه ی نگارش مقدمه

مطالب کلی

به سمت مطالب جزئی تر